

Безумний! Що ти сієш, не оживе, коли не вмре.

Іоанн, XII, 24

Павел до корінфян I, XV, 36

Я чув цю розповідь чудну в мужицькій хаті понад Бугом:

Був дід один. Цього дідка всі звали Дивом недолугим,-
Блукав по селах він, страхав дітей, тихцем співав псалми
Попід костьолом в час, коли світилося гнилля із тьми.
Він палицю велику мав, яку оздобив сам різьбою,-
На цій різьбі потворний птах жене крильми перед собою
Гадюк, що зграєю повзуть по палиці отій униз;
Та в діда був ще другий кий,— його він під пахвою ніс,
На жебри в будень ідучи але в неділю чи на свята
Брав перший, втятий з груші, кий,— його він "дядьком" звикнув звати,
А "хлопцем" називав дідок свій другий кий, з вільшини втятий.
"Явилось Диво",— люд казав, коли до двору входив дід,
І господиня у печі роздмухувала жар як слід,
Бо дід погрітися любив і брав рукою жар із печі,
Мов пасма льону. От його рішили якось взяти на спит:
Коли постукає дарма до міцно замкнутих воріт,
Чи піде врешті? А тоді все аж тріщало з холоднечі,
З морозу... Стукнувши, старий чекав, лиш трохи похиливсь,
Немов крізь шпару поглядав, чи він, бува, не помиливсь,
І так стояв... Сміялись всі, які були в господі, люди,
В сусідській хаті і в ксьондза теж насміхалися з приблуди.
Тоді щось нишком дід сказав, і впало слово те на сніг,
І враз замерзло... Див заснув... Коли замерзлого ховали,
Несли дві палиці за ним і ксьондз ішов, що вчить малих
Буквар читати, й шкутильгав позаду гробокоп оспаший.

І от минулася зима, весни розцвів духмяний цвіт,

Бо на землі є скрізь весна, є навіть там, де горе й гніт

І де страждання... Видно скрізь господню доброту в природі,

Лише в природі людській (гей, про це розводитися годі!)
Отож таки прийшла весна, її буяння та цвітіння,
Яке виводить з-під землі росток півсонного насіння,
Немов півсонне дитинча, яке за руку в храм ведуть
Молитись, кле?чанням рясним встеливші до костьолу путь.
Виходять люди... "Боже мій, що це там сходить край порогу.
Аж по воротях пнеться ввись? Та де ж той ксьондз? Молімось богу!"
Стовпились перед ворітьми і хазяї, і зайшлий люд.
"Що сталося? Геть чари, геть! Хто слово це посіяв тут?"
А слово дужчає й росте, шепоче листям, сяє дзьобом,
Багряне в'ється догори, квітує незвичайним робом!
Таку над Бугом я чував бувальщину минулих літ;
Пробачте, може, здається вам, що є вона і темна, й дивна,
Та завше темне і чудне? усе, що просвіщає світ.
Ось друга повість вам іще:
Жила колись десь королівна;
Від купи квітів запашних, що королевич їй прислав,
Вона заснула,— тиждень спить, аж з почету одна дівиця
Скричала: "Запалім свічки й ходім до неї подивиться,
Що робить — марить без кінця про ідеальне чи настав
Реальний сон?.." їй відповів якийсь челядник урядовий:
"Процесій непотрібно тут, і непотрібні тут розмови,-
Якщо її збудити враз, то вхопить жах її раптовий!"
Пішов він, стиснувши в руці свічі запаленої зірку,
Що з неї бились промінці увись, мов смуги золоті.
До спочивальні він ступив, спинився там біля одвірку,
Зирнув — вона жива! (Лежить в молитві ревній при хресті).
Тож двері тихо він замкнув... Тоді ввійшли до спочивальні
Дівиці, несучи вінки, складаючи вітання хвальні.